

Etunimien selityksiä.

Äskettäin ilmestynyt, AHTI KALLION toimittama kirja »Älä unohda onnitella!», jonka pääsisällys on puoli tuhatta onnitelu- ym. säkeistöä (tuntemattomain tekijäin runopajoista), päättyy osastoihin »Nimipäivähakemisto» ja »Käyttöön sopimattomia nimiä». Ohimennen mainitaan nämä osastot V. Artin (Arrin?) toimittamiksi. Edellisessä luetellaan eräänlaisista tieteellistä tasoa tavoitellen ensin miesten, sitten naisten nimet aakkosjärjestyksessä, kunkin merkitys selitettynä. Niinpä saamme tietää mm., että *Erland* = kunniamaa, *Kari* on suomea, mutta »Voidaan myös pitää Oskari-nimen lyhennyksenä», *Tuovi* = tuohi, *Suonio* = (runo-)suonekas, *Torsten* = porttikivi, *Hilppa* = keveäkulkuinen, *Saima* = jaala, *Inari* = nuotan- (ina) vetäjä — tässä osa kaikkein odottamattomimpia selityksiä. Nimien enemmistö sentään tuntuu melko luotettavasti tulkitulta ja selitetyltä, mutta kun mukana on tuollaisia mielestäni käsittämättömän »omintakeisia» tulkintoja, täytyy ihmetellä tätä tekijän filologista karkeloa. — Kun tullaan »sopimattomien» nimien piiriin, vastassamme on ala, jolla tässä kirjassa samoin kuin yleensä arvioinneissamme rehottaa täysi subjektiivinen mielivalta. Tekijä mainitsee, että hänen luettelemainsa 142 nimen joukosta lukuisat ovat »perin onnistumattomia, monet suorastaan mahdottomia». Miesten nimistä muutama näyte, joista riittävästi ilmenevät tekijän tuomion perusteet: *Vesa* = kakara, *Istervo* = raukkamainen tai heittämäinen, *Pyry* = silmille tuiskeja, *Kosti* = hampukangas, myös kostaa-verbin muoto, *Ano* = kerjää, *Tero* = terotu!, *Pauno* = pieni paanu; on olevinaan sukkelaä tämäkin: *Antamo* = köyhäinhoidon kanslia, *Helkko* = helkkona eli helkkari. Ja naisten puolella sama, nyt vasta keksitty nimien sopimattomuus: *Terhikki* = terhakka, puskeva lehmä (tekijän mukaan kuulija käsittää kaikki -ikki-päätteiset sanat lehmännimiksi, »ellei merkitys sitä suorastaan estä» — merkitys kai estää esim. Tuulikin, Mielikin ja Kyllikin käsittämisen lehmännimiksi, kun hän ei ole niitä pannut indeksiinsä), *Vilja* = ruis, kaura, *Viljamieli* = nälkäinen, *Tuttu* = tu, tu! (tule, tule!), *Ihalempi* = ihana lempiä. Täytyy todella huokaista tekijän tapaan, että »Joku on erehdyksestä päässyt tällä alalla askaroimaan». Hän esiintyy näissä tuomioissaan ja selityksissään niin viisastelevan yltiöpäisenä, että on vaikea käsittää, miksi hän on päästänyt ilmeisesti jonkinvertaisen filologisen tietämisensä suistumaan tällaisille riihattomille teille. Kun on ollut tilaisuus julkaista puheena olevan lainen etunimien opas suuren yleisön tarpeiksi, miksi se on kritiikittömästi jätetty yhden miehen oikukkaiden aivoitusten varaan?

Pio.